

VÝZNAM REGIONÁLNYCH MÉDIÍ V KONTEXTE ROZVÍJANIA REGIONÁLNEJ KULTÚRY V KOŠICKOM A PREŠOVSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI

Significance of Regional Media in the Context of Developing Regional Culture in Košice and Prešov Self-governing Regions

Juliána Mináriková

Abstrakt:

Cieľom príspevku je na základe príslušných teoretických východísk a analýzy súčasného stavu vysielania regionálnych elektronických médií (na území Prešovského samosprávneho kraja a Košického samosprávneho kraja) vytvoriť prehľad a načrtnúť možnosti využitia potenciálu regionálnych médií pri budovaní cezhraničnej spolupráce. Príspevok reflektuje špecifické ciele projektu „*Komunikáciou k prosperite slovensko-ukrajinského prihraničného regiónu (COPELU)*“ a v zmysle týchto špecifických cieľov (najmä v rámci vzájomnej výmeny skúseností) sa usiluje predstaviť možnosti využitia potenciálu regionálnych elektronických vysielateľov.

Kľúčové slová:

médiá, mediálny systém, región, regionálne vysielanie, lokálne vysielanie.

Abstract:

The goal of this article is to use relevant theoretical resources and offer an analysis of the current state of Slovak regional broadcasting (in the territory of the Prešov Self-governing Region and the Košice Self-governing Region) in order to create an overview and outline the possibilities of utilizing the potential of regional media in terms of building cross-border cooperation. The text reflects on specific goals of the project titled “*Through Communication to Prosperity of the Slovakia-Ukraine Border Region (COPELU)*” and, minding the need to fulfil these specific objectives (especially in the context of mutual exchange of experience), it aims to present the possibilities of using the potential of regional broadcasters.

Key words:

media, media system, region, regional broadcasting, local broadcasting.

1 Pozícia regionálnych médií v rámci mediálneho systému SR

Lokálne a regionálne médiá sú podstatným a neoddeliteľným prvkom mediálneho systému každého národného štátu. Mediálny systém predstavuje jeden zo subsystémov, ktoré tvoria spoločenský systém. Pozostáva z mediálnych organizácií a ďalších inštitúcií, ktoré sú vo vzťahu k médiám (dodávatelia, informačné zdroje, distribúcia atď.), no zároveň sú jeho súčasťou jednotlivci, ktorí sú zamestnancami týchto inštitúcií alebo potenciálnymi či skutočnými konzumentmi médií.¹ Podoba mediálneho systému každého národného štátu závisí predovšetkým od spoločensko-politického usporiadania krajiny a zároveň existuje viacero faktorov, ktoré determinujú jeho charakter. Pre systém lokálnych a regionálnych médií na Slovensku je

---

¹ TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M.: *Metody výzkumu médií*. Praha : Portál, 2010, s. 43.

vo všeobecnosti určujúci fakt, že Slovenská republika sa po roku 1989, resp. 1993 transformovala na krajinu, v ktorej existuje systém parlamentnej demokracie, čo následne ovplyvňuje aj podobu mediálneho systému (do roku 1989 centralizovaného a monopolného).

Po roku 1993 sa na Slovensku začína kreovať tzv. duálny systém vysielania, teda koexistencia dvoch odlišných sektorov mediálnej sféry – verejného (verejnoprávneho) a súkromného (komerčného). Každý z uvedených sektorov sa orientuje na iný cieľ. Hlavným cieľom súkromných vysielateľov je dosiahnutie čo najväčšieho počtu divákov, čiže snaha mať čo najvyššiu sledovanosť, prípadne počúvanosť. Cieľom médií verejnej služby (verejnoprávnych médií) je pokrytie všetkých segmentov obyvateľstva a skupín v spoločnosti – detí, seniorov, ľudí v produktívnom veku, príslušníkov náboženských a etnických skupín a pod.).²

Okrem základného systémového rozdelenia elektronických médií na Slovensku zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii definuje ďalšie kategórie elektronických médií podľa pokrytia územia signálom na:

- celoplošné;
- multiregionálne;
- regionálne;
- lokálne;
- vysielanie do zahraničia.

„**Celoplošné** vysielanie je vysielanie, ktoré pokrýva celé územie Slovenskej republiky a ktoré môže prijímať viac ako 80 % jej obyvateľov. **Multiregionálne** vysielanie je vysielanie, ktoré pokrýva viac regiónov a ktoré môže prijímať viac ako 30 % a menej ako 80 % obyvateľov. **Regionálne** vysielanie je vysielanie, ktoré pokrýva územie väčšie, ako je katastrálne územie obce, a ktoré môže prijímať menej ako 30 % obyvateľov. **Lokálne** vysielanie je vysielanie, ktorého príjem sa zvyčajne geograficky obmedzuje na obec a oblasť príjmu nepresahuje viac ako 100 000 obyvateľov, a ak ide o mesto, viac ako 200 000 obyvateľov; vysielané programy sú zamerané na miestne informačné prostredie alebo zdroje a na spoločné záujmy, ktoré vytvárajú a prehĺbujú vnútorné väzby akéhokoľvek spoločenstva a vedú k udržiavaniu pocitu identity so spoločenstvom. Vysielanie do zahraničia je vysielanie, ktoré možno prijímať mimo územia Slovenskej republiky a nie je prirodzeným presahom vysielania podľa písmen p) až s).“³

Regionálne a lokálne médiá sa výraznou mierou podieľajú na informovanosti obyvateľov danej lokality; či už vo forme spravodajstva, alebo inzercie. Ich kvalita a stupeň rozvoja sú priamo ovplyvnené ekonomickými, historickými, politickými i kultúrnymi podmienkami krajiny, v ktorej sa nachádzajú. Regionálne a lokálne médiá si zasluhujú pozornosť predovšetkým z dvoch hľadísk:

- „v zmysle ekológie mediálnych systémov ide o špecifickú rolu, ktorú zohrali lokálne a regionálne (elektronické) médiá vo vývoji celých národných mediálnych systémov,
- v zmysle regionálnej politiky ide o špecifický vplyv nových médií (resp. starých médií v novom postavení, použití) na kultúrny a ekonomický rozvoj určitých regiónov.“⁴

Na základe uvedených definícií a východísk môžeme konštatovať, že systém regionálnych médií si buduje významnú pozíciu v mediálnom systéme a pre obyvateľov konkrétneho regiónu plní zásadné funkcie (informačnú, korelačnú, kontinuitnú, zábavnú a mobilizačnú), ktoré sú bazálnym princípom masovokomunikačných prostriedkov. Okrem toho nesmieme zabúdať na nové formy komunikácie prostredníctvom využitia internetu, ktorý významným spôsobom zasahuje do obsahu

² BREČKA, S. a kol.: *Od tamtamov po internet*. Bratislava : Eurokódex, 2009, s. 269-270.

³ ZÁKON č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách: §3 Vymedzenie pojmov. [online]. [2016-04-25]. Dostupné na:

<http://www.rvr.sk/_cms/data/modules/download/1390832132_zakon_308_2000_2014-01-01.pdf>

⁴ BREČKA, S.: *Médiá v Slovenskej republike*, Bratislava : Procom, 2002, s. 89.

a formy komunikácie a šírenia obsahu tradičných elektronických vysielateľov (rozhlasu a televízie), ale aj printových médií.

2 Analýza regionálnych a lokálnych médií v Prešovskom samosprávnom kraji a Košickom samosprávnom kraji

V rámci našej analýzy sa sústreďujeme na dva výrazné samosprávne kraje Slovenskej republiky. Oba regióny sú špecifické svojou geografickou polohou a demografickými ukazovateľmi. Sú piliermi národnej a kultúrnej identity Slovákov, nositeľmi historických tradícií a pôdou multikultúrneho dialógu s celoeurópskym významom.

Špecifické zloženie obyvateľstva a geografická poloha oboch regiónov primárne vymedzujú ich pozíciu vo vzťahu k príjmu obsahov plynúcich z celoplošných prostriedkov masovej komunikácie. Publikum masových médií, ktoré má v podmienkach našej štúdie heterogénnu štruktúru, priamo determinuje zloženie a počet regionálnych a lokálnych médií, ktoré sú pre oba kraje typické a v pomernom zastúpení voči zvyšku Slovenska úmerné svojím objemom.

V súčasnosti sa regionálne a lokálne médiá stávajú najdynamickejšími prvkami mediálneho systému. Už pred takmer štvrtstoročím – v roku 1986 – švajčiarski experti na médiá predpovedali, že vo vzťahu k informačnej, orientačnej a integračnej funkcii médií v roku 2000 bude pôsobenie lokálnych a regionálnych médií veľmi široké a zameranie médií vôbec na lokálne a regionálne udalosti bude ešte ďalej rásť. Obdobie po roku 2000 na Slovensku tento trend potvrdzuje. Obsahom regionálnych a lokálnych médií by mala byť predovšetkým regionálna a lokálna novinárska informácia, ktorá informuje o javoch či udalostiach z regiónu (okresu, kraja, oblasti) a lokality (obce, mesta) alebo pre región (okres, kraj, oblasť) a lokalitu (obec, mesto).⁵ V lokalite (obec, mesto) existujú lokálne médiá (obecné, mestské), v regióne (okres, kraj, oblasť) existujú regionálne médiá (okresné, krajské, oblastné).⁶

Veľkosti skúmaných regiónov zodpovedá aj počet regionálnych a lokálnych médií, ktoré pôsobia v rámci ich územia. Pri spracovaní podkladov za účelom realizácie analýzy sme skúmali sekundárne zdroje, pričom sme informácie čerpali z dostupných zdrojov: Správa o stave vysielania a o činnosti RVR za rok 2015, webových stránok jednotlivých regionálnych a lokálnych médií, webových informačných portálov. Vo výročnej správe Rady pre vysielanie a retransmisiu za rok 2015 sa uvádzajú nasledovní držiteľia licencií v nami skúmaných regiónoch.

Prešovský samosprávny kraj (PSK)

Rozhlasové vysielanie

RÁDIO PREŠOV/SKY Radio, Rádio Prešov, s.r.o. – lokálne rozhlasové vysielanie

Rádio Prešov vysielalo od roku 2008 a v roku 2016 sa zmenilo na *SKY Radio*, pričom vo vysielaní má tendenciu posilňovať najmä vysielanie hudby evokujúcej kultúru východného Slovenska. Cieľom je poskytovať hudbu obyvateľom Prešovského regiónu so zameraním na všetky vekové kategórie.⁷

Televízne vysielanie

Ľubovnianska televízia, Ľubovnianska mediálna spoločnosť, s.r.o., Stará Ľubovňa

Ľubovnianska mediálna spoločnosť, s.r.o., je obchodná spoločnosť, ktorej zakladateľom a jediným spoločníkom je Mesto Stará Ľubovňa. Firma je vydavateľom týždenníka *Ľubovnianske noviny*

⁵ TUŠER, A.: *Ako sa robia noviny*. Bratislava : Eurokódex, 2010, s. 47-48.

⁶ TUŠER, A.: *Ako sa robia noviny*. Bratislava : Eurokódex, 2010, s. 48.

⁷ Dostupné na: <https://www.radia.sk/radia/sky.html>

a držiteľom licencie na televízne vysielanie, zároveň vysielateľom vlastných TV programov, obrazových správ, videotextu a teletextu pod značkou *Lubovnianska televízia*. Ďalšou službou LMS, s.r.o. určenou samospráve a občanom je od septembra 2004 tvorba a sčasti aj administrácia oficiálnej internetovej strany Mesta Stará Ľubovňa (www.staralubovna.sk). Obchodná spoločnosť zabezpečuje komplexný spravodajský servis lokálneho významu, sprostredkováva predovšetkým informácie o dianí a činnosti samosprávy, investičných, kultúrnych, spoločenských či športových aktivitách mesta. Prostredníctvom dostupných informačných zdrojov ponúka priestor pre obyvateľov Starej Ľubovne i blízkeho okolia, pre ich názory, postrehy či upozornenia, a tým sa podieľa na budovaní otvorenej spoločnosti s motiváciou prebudiť záujem o veci verejné. Súčasťou činnosti spoločnosti sú komerčné aktivity, tvorba a uverejňovanie reklamy a inzercie pre fyzické i právnické osoby.⁸

Humenská televízia (HNTV), Humenská televízia, s.r.o., Humenné

Od roku 1993 je *Humenská televízia* domácou televíziou Humenčanov. Od 10. novembra 1994 sa prihovára divákovi v takmer 10 000 domácnostiach. Od 1. marca 2016 sa Humenská televízia, s.r.o. spojila so spoločnosťou 1. Humenská a.s. a vysielala pod názvom *HUMENSKÁ TELEVÍZIA*, v skratke HNTV.⁹

Kežmarská televízia (KTV), eEhit, s.r.o., Kežmarok

Mestská televízia, ktorá vznikla v roku 2005 a spočiatku vysielala len správy v rámci infokanála. Neskôr – od 5. apríla 2006 – k nim pribudol i pravidelný týždenný 20-minútový blok reportáží z mesta a jeho okolia. Nazýva sa *Kežmarský magazín*. Námety na reportáže prichádzajú od samotných občanov, prípadne sa sleduje situácia v meste. Pracovníci redakcie sa usilujú o zachytávanie udalostí z oblasti komunálnej politiky, výstavby, regionálneho rozvoja, školstva, zdravotníctva, kultúry a, samozrejme, športu. Zároveň mapuje aj históriu tohto kráľovského mesta, jeho zaujímavé budovy, meštianske domy či historické osobnosti.¹⁰

TV Levoča, TV LEVOČA, s.r.o., Levoča

Lokálnu televíziu TV Levoča prevádzkuje spoločnosť s ručením obmedzeným s rovnakým názvom TV Levoča, s.r.o. Je to obchodná spoločnosť so 100 % podielom súkromného kapitálu bez účasti mesta Levoča. Jej jediným spoločníkom a súčasne konateľom je RNDr. Vladimír Adamkovič. Vďaka Internetu sa sledovateľnosť televízie rozšírila nielen v rámci mesta, ale aj za jeho hranice. Sledovať televíziu môže ktokoľvek na svete, všade tam, kde je možné pripojenie na internet.¹¹

TV POPRAD, TV Poprad, s.r.o., Poprad

Od roku 1997 *Televízia Poprad* realizuje svoje vysielanie prostredníctvom káblových rozvodov. Od 8. októbra 2001 je vysielanie rozšírené aj o vysielanie terestriálnym vysielateľom. Od 15. júna 2011 vysielala digitálne. Vysielanie je dostupné pre obyvateľov miest Poprad, Svit, Vysoké Tatry, Kežmarok, Spišská nová Ves a okolité obce. Spolu má viac ako 100 000 divákov. *Televízia Poprad* zabezpečovala kompletne spravodajské a športové materiály pre *Televíziu Markíza*, *TA3* a *RTVS*. Príspevky z regiónu boli spracované v štúdiu a zaslané do vysielania celoštátnych televízií. *TV Poprad* ako jediná „európska TV“ pravidelne vysielala v rokoch 2003-2005 v americkom veľkomeste Chicago.¹²

Televízia Prešov, GAAD REAL, s.r.o., Prešov

⁸ Dostupné na: <http://www.staralubovna.sk/lubovnianska-medialna-spolocnost-s-r-o/>

⁹ Dostupné na: <http://hntv.sk/>

¹⁰ Dostupné na: <http://ktv.kezmarok.sk/>

¹¹ Dostupné na: <http://www.tvlevoča.sk/>

¹² Dostupné na: <http://www.tvpoprad.sk/o-nas/>

Regionálne vysielanie zo života mesta Prešov a Prešovského samosprávneho kraja. Vysielanie záznamov zo zasadania poslancov Mestského zastupiteľstva a zo zasadania poslancov Prešovského samosprávneho kraja.¹³

TV 7, seven media, s.r.o., Prešov

Mestská televízia mesta Prešov. Vysiela základné informácie o udalostiach a danií v meste Prešov – najmä o udalostiach v športe, kultúre, všeobecnom spoločenskom danií.¹⁴

Bardejovská televízia BTV, Bardejovská televízna spoločnosť, s.r.o. Bardejov

Bardejovská televízia je zameraná na poskytovanie informácií o živote a danií v Bardejove i okolí vo verejnom záujme. Úlohu moderného informačného kanála plní od 24. augusta 1994. Kvalitné a profesionálne spracované informácie, zodpovedná publicistika sú pre BTV kľúčovou záležitosťou. Vysielačia štruktúra BTV je koncipovaná tak, aby zohľadňovala široké spektrum ponúkaných programových typov, reflektovala na aktuálne dianie v meste i okolí a bola otvorená potrebám a záujmom občanov Bardejova.¹⁵

SKV 1, TV-SKV, s.r.o. Snina

Programová služba SKV1 je vysielaná prostredníctvom KDS v meste Snina s časovým rozsahom vysielania 20 hodín denne. SKV1 je textový informačný TV kanál, ktorého náplňou je propagácia kultúrnych podujatí, športových aktivít, oznamov mesta Snina a občianskej inzercie. Aktualizácia oznamov a inzercie je spracovávaná denne.¹⁶

Košický samosprávny kraj (KSK)

Rozhlasové vysielanie

RADIO KISS, RÁDIO KISS, s.r.o., Košice

Rádio KISS je regionálna komerčná rozhlasová stanica pre územie východného Slovenska. Je pokračovateľom jedného z najstarších regionálnych rádii – Rádia Kiks, ktoré vysiela od roku 1993, najskôr z Michaloviec, neskôr z Košíc. Rádio sa zameriava na informovanie a zábavu poslucháčov a poskytuje informácie o kultúre, športe a regionálnej politike na východnom Slovensku.¹⁷

Rádio Šport, Rádio Šport, s.r.o., Košice

Košické *Rádio Šport*, ako z názvu vyplýva, je zamerané na dianie v športe – obsahuje pravidelné športové spravodajstvo, živé reportáže zo športových podujatí, publicistiku a diskusie, relácie o adrenalínových športoch a informácie pre tipujúcich. Hudobne sa rádio orientuje na hity 80-tych a 90-tych rokov, ale aj na aktuálne populárne skladby.¹⁸

Rádio Košice, Marek Petráš, Košice

Regionálne *Rádio Košice* vysiela v metropole východu od 7. júla 2007; neskôr rozšírilo pokrytie aj na Prešov, Trebišov a Michalovce, v krátkom čase pribudne Rožňava. Ambíciou rádia je byť informačným zdrojom o danií v mestách, ktoré pokrýva, a ich blízkom okolí. Hudba má vo vysielaní prevahu, formát „adult oriented radio“ (AOR) spája staršie hity s novinkami

---

¹³ Dostupné na: <https://www.facebook.com/pages/Televizia-Presov/296718042498>

¹⁴ Dostupné na: <http://www.tv7.sk/>

¹⁵ Dostupné na: <http://www.bardejovskatv.sk/>

¹⁶ Dostupné na: <http://skv1.sk/informacny-tv-kanal-skv1.html>

¹⁷ Dostupné na: <https://www.radia.sk/radia/kiss.html>

¹⁸ Dostupné na: <https://www.radia.sk/radia/sport.html>

melodického rocku a popu. Cieľovou skupinou sú hlavne aktívni poslucháči so záujmom o kultúrno-spoločenské dianie.¹⁹

Dobré Rádio, DRV, s.r.o., Košice

Dobré rádio je lokálne rádio v Košiciach a Prešove. Hrá populárnu hudbu 80-tych a 90-tych rokov, najmä pre vekovú kategóriu 30+. Vysielanie okrem hudby tvoria aj informácie, námety, podnety a rady z rôznych oblastí spoločenského života, kultúry, financií, obchodu, cestovania a turistiky, motorizmu, stavebníctva, trávenia voľného času, módy, zdravia a životného štýlu.²⁰

Televízne vysielanie

TV Zemplín, Martin Valko ZEMPLÍNSKA PRODUKČNÁ SPOLOČNOSŤ, Michalovce

TV Zemplín začala vysielat' v máji 2005. Krátko po svojom nástupe na slovenský mediálny trh sa stala obľúbenou regionálnou televíziou. Aj napriek zmenám v konkurenčnom prostredí je stále najznámejšou regionálnou televíziou na východnom Slovensku. *Televízia Zemplín* je moderná regionálna televízia. V súčasnosti vysielajú pre obyvateľov východného Slovenska dvojhodinový program 24 hodín denne. Svojím vysielaním oslovuje najširšie divácke cieľové skupiny a vďaka svojim produktom si stále udržuje moderný trend. *TV Zemplín* úspešne vstupuje do domácich koprodukčných projektov, realizovaných v spolupráci so Spolkom lokálnych televízií Slovenska LOToS. *TV Zemplín* od začiatku zaujala nielen svojím kvalitným programom, ale aj grafickou stránkou. Jej cieľom je ponúknuť divákovi regionálne programy tak, aby nemal pocit, že sleduje „iba“ regionálnu televíziu.²¹

Televízia Východ, EAST MEDIA, s.r.o., Trebišov

Je nezávislá, súkromná a zároveň prvá regionálna televízia, vysielajúca súčasne v Košickom a Prešovskom kraji. Na východnom Slovensku začala vysielat' 1. júna 2007. Náročným divákom *TELEVÍZIA VÝCHOD* ponúka 24 hodín denne profesionálne spracované programy s dôrazom na dokumentárnu tvorbu a prezentáciu osobností regiónu. Relácie sú zabalené v atraktívnom šate s modernou grafikou s rôznym zameraním podľa záľub a veku divákov vrátane krajského spravodajstva. *TELEVÍZIA VÝCHOD* v súčasnosti vysielajú pre stovky tisíc divákov východného Slovenska v spádových oblastiach pokrytím miest Košice, Michalovce, Humenné, Trebišov, Vranov nad Topľou, Snina, Sečovce, Sobrance, Veľké Kapušany, Medzilaborce a Stropkov. Systémom MMDS zároveň pokrýva okresy miest Košice, Michalovce, Trebišov a Sobrance. Táto televízia si vďaka regionálnemu charakteru vysielania, pestrej programovej štruktúre, profesionálnemu prevedeniu a masívnemu pokrytiu s vysokou sledovanosťou získava rešpektované postavenie a stáva sa neoddeliteľnou súčasťou mediálneho prostredia na Slovensku.²²

RVTV Rožňava, Mestské televízne štúdio, s.r.o. Rožňava, Rožňava.

Rožňavská mestská televízia vznikla pri mestskom kultúrnom stredisku. Jej pravidelné vysielanie začalo 21. júla 1994. Oficiálnu licenciu na vysielanie dostala v roku 1997. Jej vysielanie sa šíri už 15 rokov prostredníctvom terestriálneho káblového rozvodu firmy KID, a.s., Poprad. Prijímať ho možno vďaka dátového prenosu v dosahu 6 km. V Rožňave to znamená 4 300 domácností, čo je asi 13 000 obyvateľov. 100 % akcionárom spoločnosti je mesto Rožňava. Maďarské vysielanie *RVTV* bolo spustené uznesením mestského zastupiteľstva na jeseň 1999. Za viac ako desaťročnej činnosti prešla televízia mnohými zmenami. Spočiatku vysielala každý druhý týždeň magazín a priame prenosy zo zasadnutí zastupiteľstva. Táto programová štruktúra sa zmenila v roku 2008. Odvtedy

¹⁹ Dostupné na: <https://www.radia.sk/radia/kosice.html>

²⁰ Dostupné na: <https://www.radia.sk/radia/dobre.html>

²¹ Dostupné na: <http://www.tvzemplin.sk/televizia.php>

²² Dostupné na: http://www.vychod.tv/index.php?option=com_content&view=article&id=49&Itemid=67

vysiela týždenne. Od roku 2009 má samostatnú webovú stránku. Vo formáte 16:9 bude vysielat' *Rožňavský magazín – Rozsnyói magazin* a *Magazín Košického samosprávneho kraja*. Slovenský a maďarský program mestskej televízie vykonáva svojim vysielaním verejnú službu: informuje o práci samosprávy mesta, sleduje vzdelávanie, občiansky život, sprostredkováva informácie z oblastí turizmu, ochrany prírody a cestovného ruchu. Prináša pravidelné správy o kultúrnom dianí a programoch v Rožňave a jeho blízkom okolí.. Mestská televízia sa v roku 2011 zapojila do maďarsko-slovenského mediálneho projektu EÚ o cezhraničnej spolupráci s názvom *Spoločné hodnoty*. Tento projekt je so svojimi cieľmi najväčšou doterajšou výzvou v živote Rožňavskej mestskej televízie.²³

TV Reduta, BIC Spišská Nová Ves, s.r.o., Spišská Nová Ves

Televízia Reduta začala vysielat' v roku 1994. Dominantným obsahom vysielania sú aktuality zo spoločenského, kultúrneho a športového diania v meste Spišská Nová Ves a blízkeho regiónu. Signálom pokrýva mesto Spišská Nová Ves, obec Smižany a priľahlé obce. Sledovať ju má možnosť okolo 55 000 divákov. *TV Reduta* je členom LOTOSu.²⁴

Televízia Mistral, Mesto Michalovce

Televízia Mistral je na mediálnom trhu už šesťnásť rokov. V jeseni 1999 rozhodlo vedenie mesta Michalovce o založení spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorej 100 % vlastníkom je Mesto Michalovce. Valným zhromaždením spoločnosti sa stali všetci poslanci mestského zastupiteľstva, konateľmi primátor a viceprimátor. Najvýraznejšou zmenou prešla *TV Mistral* na prelome rokov 2007 a 2008. V decembri 2007 prišlo k zmene vysielacej štruktúry schválenej Radou pre vysielanie a retransmisiiu. Radikálne sa znížil podiel vysielania infotextu a zvýšil sa podiel televízneho vysielania. Diváci si tak môžu vysielanie pozrieť každú páru hodinu. Premiérové vysielanie *Novín Mistral*, *Športových správ*, dokumentov, magazínov je v rozsahu 60 minút raz v týždni. Okrem tradičných záznamov z MsZ sú novinkou komentované športové záznamy z rôznych odvetví a obľúbené sú aj záznamy z kultúrnych podujatí.²⁵

Sledované médiá naplňajú podstatu svojej definície – občanom prinášajú dôležité informácie z diania v danom regióne/lokalite – správy zo zasadnutí zastupiteľstiev, krajských parlamentov, kultúry, športu a iných oblastí spoločenského života. Môžeme preto potvrdiť, že tieto typy médií majú v kontexte zachovávaní korelácie a kontinuity spoločnosti výrazný význam a dôležitú pozíciu. Okrem toho sme v rámci analýzy jednotlivých médií dospeli k záveru, že vo vysielaní dochádza aj k určitej interakcii krajov (interregionalite) – napr. niektorí vysielatelia v PSK informujú o dianí v KSK a naopak.

Vo vysielacej štruktúre niektorých médií sme zaregistrovali aj programy v jazyku národnostných menšín, čo pri vysielateľoch v demograficky špecifickom prostredí a prihraničnej oblasti vyhodnocujeme ako pozitívny element.

Na základe výsledkov analýzy konštatujeme, že oba samosprávne kraje disponujú širokou a prepracovanou štruktúrou regionálnych a lokálnych rozhlasových a televíznych vysielateľov. Aktuálne však nedisponujeme prehľadom sledovanosti týchto médií (pri niektorých vysielateľoch bola sledovanosť uvedená v rámci ich profilu na webových sídlach), a preto si v tejto časti dovoľujeme siahnuť po výsledkoch výskumu Jaroslava Dóczyho, ktorý sa sledovanosťou regionálnych médií čiastočne zaoberal v rámci svojho výskumu o vplyve regionálnych televízií na rozvoj regionálnej kultúry.²⁶ Výskum realizoval v prostredí Nitrianskeho regiónu, ktorý taktiež

²³ Dostupné na: <http://www.rvrv.sk/-onas>

²⁴ Dostupné na: https://www.facebook.com/TvReduta/about/?ref=page_internal

²⁵ Dostupné na: http://www.tvmistral.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=1:tv-mistral-v-sucasnosti

²⁶ DÓCZY, J.: Vplyv regionálnych televízií na rozvoj regionálnej kultúry. In KAŇKA, P. et al.: *AUTOR-VIZE-MEZE-TELEVIZE*. Praha : Česká televize, Ústav pro studium totalitních režimů, 2015, s. 173.

disponuje sieťou regionálnych a lokálnych vysielateľov a je prihraničným regiónom susediacim s Maďarskom. Vo výskume sa autor zamerlal na dôvody diváckeho záujmu o regionálne televízne vysielanie. Výsledky výskumu ukazujú, že 31 % respondentov sleduje regionálnu televíziu kvôli spravodajstvu; 30 % kvôli zábave; 20 % z dôvodu získavania všeobecných informácií; 15 % kvôli dokumentom; 4 % respondentov uvádza iné príčiny (najčastejšie sledovanie športu a filmov). Autor potvrdzuje nezastupiteľnú úlohu regionálnych médií v rámci regiónov a regionálnej televízii ako dôležitom zdroji informácií.²⁷

Pochopiteľne, že vyššie uvedené výsledky výskumu nie je možné generalizovať, no predstavujú dôležitý oporný bod pre reflexiu potrebnú pri uvažovaní nad koncepciou komunikácie vedúcej k prosperite prihraničného regiónu, pri ktorej je možné využiť aj potenciál regionálnych médií.

3 Slovo na záver: Potenciál regionálnych médií a možnosti jeho využitia

Nezanedbateľným faktorom vysielania sú momentálne možnosti šírenia obsahov, ktoré vyplývajú predovšetkým zo zavedenia digitálneho vysielania (vysielanie je dostupnejšie, má vyššiu kvalitu a tendenciu zasiahnuť väčší počet príjemcov) a využitia virtuálneho komunikačného kanálu, ktorým je internet. Takmer každé v analýze uvedené médium má vlastnú webovú stránku (na ktorej poskytuje základné informácie o spoločnosti, technické parametre vysielania, v niektorých prípadoch archív a podmienky pre inzerentov) a mnohé z nich využívajú aj komunikáciu prostredníctvom sociálnych sietí. S príslušníkmi svojho regiónu sú teda v kontakte aj mimo konkrétneho geografického územia, čím prekračujú časopriestorové hranice a pomáhajú udržiavať spätosť s domovinou.

Mediálne podniky, ktorými analyzované médiá bezpochyby sú (vzhľadom na to, že majú určitú štruktúru, majetkové zázemie, tvoria zisk a poskytujú pracovné miesta) zohrávajú významnú kultúrnu úlohu v jednotlivých regiónoch. S ohľadom na jednu z kategórií normatívnych teórií médií, konkrétne teóriu spoločenskej zodpovednosti, sa môžeme prikloniť k názoru, že zvláštnosť mediálnych podnikov distribuujúcich svoje produkty v stanovenom regióne tkvie v tom, že sa ich spoločenská zodpovednosť rozširuje o záväzok voči regiónu, ktorý možno vymedziť ako nevyhnutnosť:

- podporovať ekonomický rozvoj regiónu;
- prispievať k zachovaniu lokálnej kultúry regiónu;
- napomáhať rozvoju v oblasti regiónu vzdelávacej, kultúrnej a hodnotovej.²⁸

Vychádzajúc zo základných parametrov, ktorými sú počty vysielateľov na území PSK a KSK, sledovanosti či počúvanosti týchto regionálnych médií a v neposlednom rade aj povinností, ktoré by mali byť naplnené pri ideálnom nastavení fungovania mediálneho systému, sa domnievame, že vo vysielaní je možné zohľadniť demografické špecifiká regiónu a nastaviť tak vysielanie špecificky zacielené pre prihraničný región (viď *TV Rožňava*). Tento potenciál by vytvoril možnosti k lepšej informovanosti o dianí v bezprostrednom území za hranicami Slovenska – na území Ukrajiny.

V zmysle historicko-kultúrneho kontextu vývoja Slovenska a s ohľadom na potenciál regionálnych médií je ich úloha nezastupiteľná. Pri efektívne vedených rokovaniach a vytvorení vhodných existenčných podmienok sa môžu stať strategickým východiskom pri budovaní cezhraničnej spolupráce a regionálneho rozvoja.

²⁷ DÓCZY, J.: Vplyv regionálnych televízií na rozvoj regionálnej kultúry. In KAŇKA, P. et al.: *AUTOR-VIZE-MEZE-TELEVIZE*. Praha : Česká televize, Ústav pro studium totalitních režimů, 2015, s. 175.

²⁸ REMIŠOVÁ, A.: *Etika médií*. Bratislava : Kalligram, 2010, s. 280.

Pod'akovanie:

Príspevok vznikol v rámci projektu „Komunikáciou k prosperite slovensko-ukrajinského prihraničného regiónu (COPEŠU)“.

Literatúra a zdroje:

BREČKA, S. A KOL.: *Od tamtamov po internet*. Bratislava : Eurokódex, 2009.

BREČKA, S.: *Médiá v Slovenskej republike*. Bratislava : Procom, 2002.

DÓCZY, J.: Vplyv regionálnych televízií na rozvoj regionálnej kultúry. In KAŇKA, P. et al.: *AUTOR-VIZE-MEZE-TELEVIZE*. Praha : Česká televize, Ústav pro studium totalitních režimů, 2015.

REMIŠOVÁ, A.: *Etika médií*. Bratislava : Kalligram, 2010.

TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M.: *Metody výzkumu médií*. Praha : Portál, 2010.

TUŠER, A.: *Ako sa robia noviny*. Bratislava : Eurokódex, 2010.

Elektronické zdroje:

Správa o stave vysielania a činnosti RVR 2015

http://www.rvr.sk/_cms/data/modules/download/1471001980_Sprava_o_stave_vysielania_a_o_cinnosti_RVR_za_rok_2015.pdf

Zákon č. 308/2000 z. z. o vysielaní a retransmisii

www.po-kraj.sk

www.slovakregion.sk/kosicky-kraj

web.vucke.sk/sk/fakty-kraji/ine/obce-mesta.html

www7.statistics.sk

www.radia.sk

www.staralubovna.sk

<http://hntv.sk/>

<http://ktv.kezmarok.sk/>

www.tvlevoca.sk

www.tvpoprad.sk

www.tv7.sk

www.facebook.com/pages/Televizia-Presov/

www.bardejovskatv.sk

<http://skv1.sk/informacny-tv-kanal-skv1.html>

www.tvzemplin.sk/

www.vychod.tv

www.rvtv.sk

www.facebook.com/TvReduta/about/?ref=page_internal

www.tvmistralka.sk

www.rtvsk.sk

Kontaktné údaje:

Mgr. Juliána Mináriková, PhD.

Fakulta masmediálnej komunikácie UCM v Trnave

Nám. J. Herdu 2
917 01 Trnava
Slovenská republika
juliana.minarikova@ucm.sk